

Nedostatek léků v Česku řeší poslanci i distributoři

Simona Janíková

simona.janikova@economia.cz

Distributoři se potýkají s nedostupností některých důležitých léků. K pacientům nemohou dodat třeba přípravky proti rakovině, roztroušené skleróze nebo nemocem srdce a cév. Vyřešit by to měl zákon, který mají poslanci projednat do začátku listopadu.

Za výpadky mohou problémy při výrobě, podcenění poptávky nebo špatná kvalita výrobků. Dostupnost léků také záleží na tom, která distribuční společnost přípravky do lékáren a nemocnic dodává. Dalším důvodem je i nízká cena léků, která vede některé distributory, ale i lékárny či nemocnice k přeprodeji léků do zahraničí.

Zabránit nekontrolovanému přeprodeji se někteří výrobci rozhodli tím, že medikamenty do lékáren a nemocnic dodávají sami nebo s výhradním distributorem, takzvaně přímou distribucí. Nedostatek to ale nevyřešilo, protože vybraný dodavatel nemusí dodávat všem. Přímá distribuce jde navíc často do vlastní či spřízněné lékárny.

Spojování dodavatelů s lékárnami vadí například Jiřímu Kortovi, řediteli distribuční společnosti Pharmos. „Dnes se obě obchodní aktivity propojují a dodavatelé sami provozují sítě lékáren. Pokud se tak prodává velká část léků, zásadně to ovlivňuje jejich dostupnost v lékárnách, které do systému nejsou zapojené,“ říká Korta.

Letos například chyběl lék proti střevním onemocněním Salofalk v lékárnách Dr. Max. Ty zásobu

je společnost ViaPharma, lék má ale v přímé distribuci konkurenční Phoenix. „Samozřejmě to dopadlo na zásobování našich lékáren,“ uvádí Michal Petrov, mluvčí společnosti ViaPharma a Dr. Max.

Ředitel Phoenixu Petr Dvořák vidí ale hlavní problém jinde. Distributoři prý nedokážou zjistit, za jakým účelem lékárny a nemocnice přípravky chtějí. Jestli je opravdu žádají pro české pacienty, nebo kvůli dalšímu přeprodeji. „Poptávka lékáren je vyšší než naše dodací možnosti,“ říká Dvořák. „Musíme si nastavit přesná pravidla, abychom dokázali obsloužit co nejvíc lékáren a pacientů,“ vysvětluje.

Nedostupnost léků kvůli jejich přeprodeji do zahraničí má řešit chystaná novela zákona o léčivech. Proti pozměňovacím návrhům poslanců Rostislava Vyzuly a Jiřího

Dodavatelé sami provozují sítě lékáren. Pokud se tak prodává velká část léků, ovlivňuje to jejich dostupnost v lékárnách, které do systému nejsou zapojené.

Jiří Korta

ředitel distribuční společnosti Pharmos

Běhounka minulý týden vystoupili výrobci léků, distributoři i lékárny. Nelíbí se ani odborníkům.

Vyzula navrhuje snížit ceny léků, Běhounek chce po výrobcích, aby léky dávali distributorům podle jejich tržního podílu. „Rozdělování nedostupných léčiv podle tržních podílů ale vytváří lepší podmínky pro některé exportéry, které tuzemský pacient příliš nezajímá,“ kritizuje návrh ředitel distributora Alliance Healthcare Jan Rohrbacher.

Opačný názor má Jiří Korta z Pharmosu, tedy dalšího distributora. Podle něj jsou oba návrhy správné. „Návrh poslance Běhounka umožní pacientům a lékárnám, aby si mohli vybrat léčivo podle vlastního výběru, a ne podle toho, co jim diktuje výrobce a exkluzivní distributor,“ prohlašuje Korta.

POTÍŽE S LÉKY

Čtyřka distributorů

V Česku je kolem 400 distributorů léčiv. Na trhu působí velká čtyřka – Phoenix, Alliance Healthcare, Pharmos a ViaPharma, dále to jsou malé společnosti. Právě ty pak podle Petra Dvořáka, ředitele největšího distributora Phoenix, většinou nezásobují lékárny a vyplatí se jim léky přeprodávat. „Velká část z nich si v letech 2010 až 2013 pořídila licenci jen proto, aby měla přístup k léčivům, která jsou citlivá na cenu a zajímavá pro případný vývoz,“ komentuje situaci na trhu Dvořák.

Pacienti v ohrožení

Přeprodeji je legální, může ale způsobit, že českým pacientům budou důležité léky chybět. Aby ministerstvo nemuselo zasahovat v jednotlivých případech, rozhodl se ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček (ČSSD) předložit návrh zákona, který takzvané reexporty omezí.